

PC-1601100202030302 Seat No. _____

M. A. (Sem. III) (CBCS) (W.E.F.-2016) Examination

May / June - 2018

Sanskrit

(Vedantashastra : Upanishad) - (Common Paper for 2015 & 2016)

Time : 2½ Hours]

[Total Marks : 70

१ नीयेनाभांथी कोष्ठ पश्च बे भंत्रोनो आवश्यक् नोधं साथे अनुवाद करो : १४

1 Translate any two of the following Mantras with necessary 14 notes :

(१) यन्मनसा न मनुते येनाहुर्मनो मतम् ।

तदेव ब्रह्म त्वं विद्धि नेदं यदिदमुपासते ॥ (केनोपनिषद् १/५)

(२) प्रतिबोधविदितं मतममृतत्वं हि विन्दते ।

आत्मना विन्दते वीर्यं विद्यया विन्दतेऽमृतम् ॥ (केनोपनिषद् २/४)

(३) ब्रह्म ह देवेभ्यो विजिग्ये तस्य ह ब्रह्मणो विजये देव अमहीयन्त ।

त ऐक्षन्तास्माकमेवायं विजयोऽस्माकमेवायं महिमेति ॥ (केनोपनिषद् ३/१)

(४) तस्यैष आदेशो यदेतद्विद्युतो व्यद्युतदा ३ इतीन्वमीमिषदा ३ इत्यधिदैवतम् ॥

(केनोपनिषद् ४/४)

२ नीयेनाभांथी कोष्ठ पश्च बे कारिकाओनो आवश्यक् नोधं साथे अनुवाद करो : १४

2 Translate any two of the following Kaarikas with 14 necessary notes :

(१) प्रपञ्चो यदि विद्येत निवर्तेत न संशयः ।

मायामात्रमिदं द्वैतमद्वैतं परमार्थनः ॥ (माण्डूक्योपनिषत् १/१७)

(२) अभावश्च रथादीनां श्रूयते न्यायपूर्वकम् ।

वैतथ्यं तेना वै प्राप्तं स्वप्न आहुः न्यायपूर्वकम् ॥ (माण्डूक्योपनिषत् २/३)

(३) सतो हि मायया जन्म युज्यते न तु तत्वतः ।

तत्वतो जायते यस्य जातं तस्य हि जायते । (माण्डूक्योपनिषत् ३/२७)

(४) तस्मान्न जायते चित्तं चित्तदृश्यं न जायते ।

तस्य पश्यन्ति ये जातिं खे वै पश्यन्ति ते पदम् ॥ (माण्डूक्योपनिषत् ४/२८)

- ३ भारतीय तत्त्वज्ञानना क्षेत्रमां उपनिषदोना प्रदानने सविस्तर वर्णवो. १४
3 Write a detailed note on contribution of 'Upanishadas' to Indian philosophy. 14

अथवा / OR

- ३ उपनिषदोना वर्णव-विषयो पर सविस्तर नोंध लणो. १४
3 Write a detailed note on the subject matter of Upanishadas. 14
४ केनोपनिषद् ने आधारे ब्रह्मविद्यानी प्राप्तिना उपायोनी यर्था करो. १४
4 Discuss the penances for attaining ब्रह्मविद्या according to केनोपनिषद्. 14

अथवा / OR

- ४ माण्डूक्योपनिषद्ने आधारे 'आत्म-स्वरुपम्'नी सविस्तर सभीक्षा करो. १४
4 Criticize the 'आत्म-स्वरुपम्' according to माण्डूक्योपनिषद्. 14
५ नीयेनाभांथी कोर्य पणु बे पर टूंकनोंध लणो : १४
5 Write a short note on any two of the following : 14
(१) बृहदारण्यकोपनिषदः परिचयः
(२) केनोपनिषदः शान्तिपाठः
(३) सोऽयमात्मा चतुष्पात्
(४) संविशत्यात्मनाऽऽत्मानम्.